

జయహారైశు

సంపుటి 81 సంస్థాపకులు : నెల్లూరు వెంకట్రామానాయుడు :: సంపాదకుడు : నెల్లూరు శ్రీరామమూర్తి : సంచిక 8

భావతరంగాలు

*** మా రాజకీయ పరిశీలకుడు ***

- రంగాగారి నిష్ఠామణ తప్పదు: కాని చేరేపాట్రి?
- కొత్తసీసాలో పాతసారాయి-నూత్న కార్యవర్గం

బాష్పాంజలి

శ్రీ ఉండేల మాలకొండారెడ్డి

- 1. "జమీన్దార్" వీరేద్యము మహారథి!
- 2. సజీవ ద్వంద్వరచనా రంగానిధి!

నీ కలమునమెలకు "నెల్లూరుమొచ్చుటలు" నీ "సీసా" పలుకు ఎన్నికల కోసములు? ఇంక విసిరించువారెవరు నీవలె మాకు? ||

గ్రామీణ జనహృదయ గ్రంథాలు పఠింపించి సగరదాంబిక జీవనమున మునగలుచేసి గోరువెచ్చని హాస్యధారలను గురిపించి ఎదుటనిల్చిన సగటునేని నవ్వించితివి పత్రికానిర్వహణ పట్టభద్రుడవై పులితివి నీరాజ్య మేకాతపత్రముగ ఏడి నీడినైవ ప్రోద అంధ్రముల్?

ఎవరికంటెను తక్కు వీవు త్యాగముల్? కానువినములేనే కరణంబు వోకనాడు మేలిపత్రిక సడపు పోటరివి యీనాడు రెండిటిని కలుపు వంటెన నీదు జీవితము. పసినిగొట్టులనుండి పండితివి సరహాలు పసలేని మృత్తికను పసిడిగా మార్చితివి సకలము సృష్ట్యాన్ని సమర్థులుగవ్రేల్చితివి చాటియవాడిగా తుదిదాక నిర్మితివి ||

పెను "జమీందార్" పెత్తనపు కారకవిపై కలమునే గండ్లగొడ్డలిచేసి విసరితివి సగముతోడికొన్న తగయవనిపించితివి వజ్రాయుధమువోలె వాడిచూపించితివి జయముపొందించి ఆశ్చర్యము గూర్చితివి || నీ సమర్పించు ఇగాది విరుదావళులు తగిలించుకొనని ఉద్దండ నాయకుడెవడు? నీ "చిత్రగుప్త" లేఖిని పిరంగినెదిర్చి భస్మమైపోసి ప్రతిపక్ష విరుండెవడు? ||

నీ "జమీన్దార్" అందించు వార్తలపంట నిలిచిపోగొట్టె నెగడుచుండెడుదాక నీ సేవగొన్న "కర్పూరి విద్యాలయము" బ్రాహ్మసారథము వెదకల్లు ముందెడుదాక చావులెదయ్య నీ సత్కర్మ తనువుచు ||

రంగాగారుగూడా కాంగ్రెస్ నుండి బయటకు పోతారని ధీమన్లు.

ఈ ఆతిథ్యము, అనుచులు దాదాపు అందరూ కాంగ్రెస్ నుండి చీలి ప్రత్యేక పార్టీ పెట్టుకొన్నపుడు, ఒక్క రంగాగారు మాత్రం కాంగ్రెస్ లో వుంటారని ఎవ్వరూ ఆశించలేదు; అలా ఆశించడంకూడా చరిత్రాదేహ! ఏకాదేశా యీ కుదామం తప్పదని పూసించినదే. రంగాగారి ముఖ్యమైన రాజ్యసభ సభ్యుడు శ్రీ రమణ సైకోలజిస్టిగానీ యీ అభిప్రాయం మరింత బృహదేది.

అయితే నాగపూరు తీర్మానాలు నిట్టక విడిచదుకున్న రంగాగారి, వాటిలో ఎందులోనూ తీసిపోని డెమోక్రటిక్ పార్టీని యీ ఎల్ల సరిపడతాయి! రంగాగారు కాంగ్రెస్ నుండి బయటకు వచ్చేని భాయ మైతే, వారు ఏపార్టీలో చేరుతారు? అనే అంశం ఒకటి వుండవలసివచ్చు. విజయవాడ నిర్ణయాలు యదాతదంగా నిట్టకపోయినా, ఆవసరమైన సర్దుబాటులతో రంగాగారు అందులోనే చేరి తప్పకపో! డెమోక్రటిక్ పార్టీ మహాసభకు పోయేమందు, ఆ నాయకులు, విజయవాడలోని రంగాగారి కెచు విగ్రహానికి గౌరవ పురస్కరంగా పూలమాలలు తేళారట. ఎట్లయినా వారు తమ పార్టీలోకి రాగలరనే విశ్వాసము, రిప్పించుకోగలమనే నమ్మకము లోకానికి చాటడానికి వారు ఆ విధంగా చేరాలందామా?

రంగాగారు బయటకు పోవడం భాయ మైతే, మరొక తదిమంది కాపాడవల్యులు కాంగ్రెస్ పార్టీలో తిగ్గగలరేమా!

ఈ వయస్సులో, యింత కుఖ మెరుగని నాజీయ కీచానుభవం తర్వాత, రంగాగారు తిరుగా ఓ. సె. మ.య ప్రారంభించడం తప్పకపో! వారి శ్రేయాన్ని కోరే మా పోంట్లు తిరిగి విచారం కలుగుతున్నది. రంగాగారు యీ నిర్ణయం తీసుకోకుండా వుండాలని నేను దేవుల్లకు మొక్కుతున్నాను.

★ ఇందిరాగాంధీగారి నూతన కార్యవర్గం కొత్త సీసాలో పాత సారాయి పోసిట్టుంది! కార్యవర్గం లో అధికారంలోవున్న వయస్సు మర్చివారిదే సంఖ్యాబలం! కొత్త

రక్తం నామకార్తం తొప్పించబడింది. అది చెప్పకోదగినదే.

కార్యవర్గం నూతన కృతలాసిగాది తీసు బడికారన్న సంతోషం, అల్లూరివారి నియామకంలో సమసిపోతున్నది. అంధ్ర రాజకీయాలను యింత ముతానరంజిత భాగ్యం, యింత ఆభోగం కట్టించిన కీర్తి శ్రీ అల్లూరి సత్యనారాయణగారిది. వీరి యువరక్తం, ఆధునయ సడక పంతురిక పార్వత్యూరిక ముతానరంజితైపు — కొరవ 7 వ పేజీలో

ఆంధ్రప్రదేశ్ బడ్జెట్

అదాయం రూ 71 కోట్లు 29 లక్షలు
వ్యయం రూ 71 ,, 66 ..

25 కోట్ల రసాయనిక ఎరువుల ప్యాక్టరీకి యీ బడ్జెటులో 25 లక్షలు కేటాయించడం చెప్పకోదగిన విశేషం.

హైదరాబాద్ లేఖ

*** మా విలేకరి ***

కాంగ్రెస్ లో సోషలిస్టుల చేరిక

మంత్రి జె. వి. పలుకుబడిని తగ్గించడానికట

ఒకేపు కాంగ్రెసునుండి కొందరు నిష్ఠా మిక్తా తుంటే మరొక వైపు కాంగ్రెసులో చేరేవాడుకూడా ముందుకు వస్తున్నాడు. ఎంత మంది వైటికే పార్టీలో అంతమంది క్రొత్తగా కాంగ్రెసుపార్టీలో! తీసుకోవచ్చునని సంతకం చెప్పడంవారు చెప్పకుంటున్నాడు. అంతమంది కాకపోయినా ప్రస్తుత మంత్రులైనా ప్రమాదం వాటిల్లకుండా కాపాడిన బలాన్నిమాత్రం వీరు పొందుతారని సందేహంలేదు. చేమలిస్టుపార్టీలోని సభ్యులందరినీ ఇద్దరు డెమోక్రటిక్ పార్టీలో చేర్చాలి. వీరిలో ఒకరు మర్చి చేమలిస్టుపార్టీలో! ఇద్దరూకా

రని తెలుస్తున్నది. ఈ పార్టీకారంతా కాంగ్రెసువాదులే. కాంగ్రెసులో తిరిగి ఎవ్వరూ చేరుదామా అని ఎదురు చూస్తున్నారే. కాని 1959 ఏ ఏప్రిల్ లో కాంగ్రెసుపార్టీ వారు అంధ్ర ప్రదేశ్ పార్టీలోనూ, కృష్ణాలో పార్టీలోనూ చేరుకున్న ఒడంబడిక స్వలిక రంగా పోటీచేసినందున కాంగ్రెసు అగ్గ ముడు శ్రీ భీమర భాయి వీరిని ఆరు సంవత్సరాల వరకు కాంగ్రెసునుండి బహిష్కరించారు. వీరిని తిరిగి చేర్చుకోవాలే కాంగ్రెసు నాయకత్వం ముఖ్యరచనగతే. కొత్త — కొరవ 12 వ పేజీలో

నిర్మల వైషల్ * * *

కా పీ పా డి - వక్క పా డి

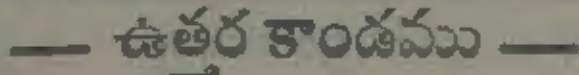
❖ కాపీ గింజలు వేయించినవి

పచ్చి వి అమ్మ బడు ను

నిర్మల కాఫీవర్క్సు

ట్రంకులేడ్డు

నెల్లూరు

అనంతర మా మువ్వుడు రాక్షసులు గొప్ప
వైష్ణవుమనగొని యుద్ధవంధింధముతో లేచి
లోకమును ముట్టడించుటకు బయలుదేరిరి.
ఆ రాక్షసులగని విష్ణుమూర్తి పోలాయోధము
లమగొని యుద్ధవైష్ణవుడాయెను. ఆ రాక్ష
సులకు విష్ణుమూర్తికి ఘోరయుద్ధము జరిగెను.
అందు నానాయకుడు యాలిని తన చక్క
యోధముచే వధించెను. విష్ణు మాలినవధించు
టను నాంచి మాల్వవంధి నుమానిలు కోపావృ
ప్తియై ముఱు లెత్తెనుయుద్ధముచేసిరి. కాని
విష్ణుశ్రభావమునకు వాకు తట్టుకోనకాలక
పరాధవంపబడి లంకలోనికి కనుగొనిపోయిరి.
కానివిష్ణువు వారిని లంకనుండిపడఁ తటేమి
గొట్టుటచే వాకు దావణగా మిగిలిన రక్కసు
లతోఁగూడ పాతాళలోకమునకుపోయి కల
దాచుకొనిరి. అట్లునైన కులేముడు లంకలో
పడించుచుండెను. అట్లు కొంతకాలము గడి
చిన పిదప నోకనాడు నుమాలి తనపుత్రిక
కైసి ధీరాలోకమున విహరించుచు పుష్పక
విమానమున పోవుచున్న ధనేశ్వరునిఁగాంచి
ఆశ్చర్యపడుటకై పాతాళలోకమునకుపోయి
రాక్షసులవృద్ధికి యాలోచించి తనకుమార్తె
కైసినిపిలిచి “పుత్రీ నీకు యావన ముక్తికి
మించుచున్నది. నీవు కలిగియున్నది మావంశ
మర్యాదను నిలువఁజేయుము. నీవు నామాట
నిని మునివర్యుడను బ్రహ్మచంకణుడైన
పులస్త్యుని కుమారుడను విశ్రవసుని వధించి
నీవింపుము. కుమారి! అట్లునర్జన పీఠము ధనే
శ్వరునివంటి పుత్రులు కలుగఁగలరు.” అని
చెప్పఁగా కైక సి తిండియందలి గారవము
చేత విశ్రవసుని తపోవనమునకు వెంటనే
కెడతెను. అది పాయనమయమునిశ్రవసుడని
అగ్ని ఘోత్రు మహాసేనుచుండెను. అట్టి
చారుణపయమున కైక సి విశ్రవసుని ఎదుట
నిలువబడఁగా నా మునిశ్రేష్ఠుడు ధ్యాన
దృష్టితో కైసివలనెనది, పిలవచ్చినది ఎఱి
గిపాడై రానినఁగని “కుమరీ! నీ ముమ్ము
లని కోరి కెఱిగితిది. నీవు సంతోషి
ర్నికై వచ్చితివి,” అనిచెప్పి అమితో పాద
గ్రహణముచేసికొని క్రింది నుటల నిట్లని
యెను. “నీవు దామరమున కే నా క ది కు
సంతోషముతోఁగని వచ్చితిమిగాన నీకు దామర
మున యాకాంచుకలిగిన ఘోరపాదకమున

- పెద్దల బరువే ఎక్కువున్న ఇందిరమ్మ కమిటీ
- బర్మా, ఇండోనేషియా, మలయా రాజకీయాలు

ద్వివిధము. మిట్టిగా పెద్దలగుదున
 ఎక్కువగా వున్నది. దీన్నిలను మరికొందరు
 మిట్టి ఎనాకలకులు పిలుస్తారు. సెమ్మరిగా
 నూర్చుకు తెస్తారు. భారతీయ సోపలియాని
 పెద్దగా మునియున్నారనిగా కలిసివస్తారు.
 కామిలిగువు వారిచేత, వారిలో కొన
 ప్రాచీన వున్నంతవరకు మోయించి, కథనాది
 పారు.

కాంగ్రెస్ అధ్యక్షురాలు చేయదలచు
కున్న పనులు గొప్పవి. చరిత్రాత్మకమైనవి.
వాటికి పట్టణ చేయూరిగిచ్చి, వంట్లను ఊర్
వంచిన ఎదురు కాదంటాను?

మాతని కాంగ్రెస్ పార్కింగ్ మెటి విద్యా
నా అంబేద్కర్ శాస్త్రానాం పుట్టించుచున్నామని
ప్రకటించి మాతని గౌరవం కోస్తుంది. కాం
గ్రెస్ లో మార్పు చేపుటవల్ల, పెద్దల
గౌరవం కోస్తుంది. వారి సహకారం యీ
మాతని లభించును. చీలిక వస్తుంది.
అట్టి చీలిక తప్పించడం కోసం గట్టి ప్రయ
త్నం జరుగడం సహజం. అట్టి ప్రయత్న
ఫలము ఇందిచ్చు వేసిన మార్గం పార్కింగ్
మెటి విద్యానం. దీనిపట్ల శాంతి చూడాలి.

హైదరాబాద్ ఖాసం స్కూలులో ఏడాది పరీక్షలు జరిగినవి. ఈ సందర్భంగా అయ్యూబ్ ఖాన్ కాశీమీద మంచి కాగితాన్ని రేఖలను, ముద్రాణమును గూర్చి, ఇండియా నుండి రించి, పాకిస్తాన్ ప్రభుత్వం కి పంపిస్తాను. దక్షిణ పాకిస్తాన్ పాకిస్తానుకు విడుదల చేయబడినది. ముహిద్దీన్ అలీ జిన్హా పంపిస్తాను, విడుదల చేయబడినది. ఇతర విషయాలను ముహిద్దీన్ అలీ జిన్హా పంపిస్తాను.

ఎలమిదిగి, చిల్లర-మల్లది వేరలకు తిప్పి దే
లుదిగూ-పాకపాక పెరుగుల వండు కూ
పనికొడు. రెండుదీకాలు పానురెండు
వుండారమ్మడు.

ప్రపంచపు నైపు, టెక్నాలజీ, ఆధునిక
రాజకీయం-అంతా బోధించేది అదే. ఈ

కాలంకో చేపలఁ అది నేనుయిరప్పు, తనాచారి
కెవరూపోదు.

బిడ్డగా పెరిగిన యువ పాత్రీ
 బ్రాత్రుగా ఉపదంలేదు. పెరిగి పని చేసి మర్రి
 మరింత బలం తో నిర్ణయై కృత్యునియ్యడు.
 అతడి రాజ్యంలో తన అనుచరులకు అల్లా
 దేంచి చెప్పుకున్నారని యేను అంటున్నాడు.
 తన అనుచరులకు బాధ దుష్పరమైతే, సభ్యు
 గ్రహం కేసాపంతున్నా చాయన.

ఈ యునా రాజకీయాలు నిజవ్యూహం

అప్పు విమర్శలు :

జిరిస్సా మంజువరం

ಪ್ರಭುತ್ವಂ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿ ಎ. ಶಿಲ್ಪಾಂಗ
ವಿಗ್ರಹವೆಂಬ ಲಕ್ಷಣ ಮೂಲಕವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿ
ಪಾಡಿದೆ.

[illegible]

ప్రభుత్వం ఓటమిపొందిన సందర్భంలో
ప్రభుత్వ వార్షికాదు 27 మంది, ప్రతిపక్ష
సభ్యులు 16 మంది కాపసంఘకు హాజరు
కాలేదు. నీకు హాజరైతే ప్రభుత్వానికి
అనుకూలంగా 78, ప్రతిపక్షంగా 59 ఓట్లు
వచ్చేవేదేవి. తండ్రు పల్లి ప్రభుత్వ
రీత్యాను చానీ అకౌన్ట్లపై ఓడిపోయిందే
గాని, బలంలేక కాదని పునఃపేర్కొన్నది.

మనక్కడ నిరగా బోధననడం లేదు,
ఈ గండనిగాళం అంతా యిమానాదీ
నీలిబోధనం, కమ్యూనిస్టుల ఉద్దేశం ఎక్కువ
గానడంవల్ల కలిగింది.

ఇంద్రుని పాదముల నుండి యిది
వచ్చి, పోయిన క్రమాన్ని మిగిలి
క్రమేణు ముగియవలసినవిగా మిగిలినవి
వచ్చుచున్నవి. ఇందులోనివి. ఆ విధమున
సాగి, వివరము పోల్చిచూడవలసియు వ్రాసిన
దెలియజేయునట్లుగాను. వ్రాసిన యిది
సాగియున్నది. ముగియవలసినవి.

మరియు అంతా ప్రధాని పెంతు అట్లుకరిమా
మాక కైకలగి, పొట్టిని నిలవజేయుట
దట. అట్లుగా కిమార్తవిష్టుల వాధ నివర్తి
తంగా వున్నది.

1) కమ్యూనిస్టులవల్ల ఎక్జిజ్యూట్ అవ్వబోయినది ఏమిటి? అనే సమస్యపై కమ్యూనిస్టీకర్ల వాదనలకు సరిగా కుదిరి చూపడం లేదు. రిలీజ్ 26 చూచి నిర్భుత్తులు, జోలోన, కెక్కాలంగా, వాని మద్దతుతో వ్యవహరించే పరిణామాలు జరుగుతున్నవి. అది తెలియగానే యితరులు ఆ విధికి వచ్చుతున్నారు. దీనివల్ల చిరకాల ఎక్కువవుతున్నది.

2) ప్రజాస్వామిక చట్టాల శిశుత్వం మం
దిగా లేదు. వ్యక్తుల చట్టాలన్నీ ముఖ్యమైనవి

గూడూరులో
యిండ్రస్థలిం అమ్మకుం

నామక మిదిగో నామకం అని
మృతి చెప్పియున్న ప్రజలకును ఇంక
ప్రజలకును ఉపయోగము 100 వలె
మరియు అనియు చెప్పెను.

విచారములు.

డాక్టరు పెద్దవారా - గూడులు

1900

దేవప్రాసం - మైసూరు - సిద్ధాచిత్తా
రాన్యం వేలం నోటిసు

పై దేవప్రాసాదముయొక్క పాత మెంజురా
 కల భాగము పూర్వపు 4-3-59
 తేదీ నకు 11-30 గంటలకి మదన భాగ్యం
 నిర్వహించబడియున్న పర్యాప్తిని గ్రామంలో
 గానకాచారపద్ధత నాటి నిర్మాణ తీర్మా
 హించాచర చేపారాచ అనే ప్రాంతం నివా
 సకులారీ పనుక్షమన నివారించునా కేయ
 శయనమును, పై యేంమునకు పంపించింది
 పరిష్కారము - యాదర నివసములు యాదరము
 పేరు దేవప్రాసాదము యొక్క కట్టిన అసేవ
 గారిదాదా తెలుగుకొవచ్చును.

ఇట్లు,
— మల్లా మల్లారెడ్డి,
ఫీల్డ్ ప్యూర్.

కావలి నంబాయుధీ కోటల్లి

P. C. No 69 of 1958.
 శేషశాస్త్రి పర్యవేక్షణ కమిషన్ — చాన్సలర్
 ప్రభుత్వ కుర్చీ కమిషన్ — డిప్యూటీ చాన్సలర్
 వారి ప్రతిపాదనలపై శా. 14-3-59 నాటికి
 అనుమతిని తెలియజేస్తున్నాను. ప్రతిపాదనలలో
 నాటికి 14-3-59 నాటికి చాన్సలర్
 ఇచ్చినట్లుగా, అలాగే కమిషన్ కు
 ప్రభుత్వ కుర్చీ కమిషన్ కు తెలియజేసింది.
 — చాన్సలర్ పర్యవేక్షణ కమిషన్

అనుభవము

N. S. Sec. 58 of 56, E. P. 78 of 56
 పేర మీరానాహులు — తా
 పేర కామినాహులు — ప్రతి
 యొక్రింది పెద్దయ్యల రాఖలా వీర
 9-3-59 కేవల యాలం వెనుబడుకు.
 పెద్దయ్యల:- పెద్దయ్య రి. బి. యల
 జల్లూరు పడోజెన్దుతులో నరం కోపులు
 పులికొనుంటో కొలివాటి హక్కు సా
 నాశుభవం %0 (1) నె కెటకు కట్టావా
 కోయగాని పత్తి నె కెటకు య 2-92
 లోది భూమికి మద్దల:- [కూ] పెరు
 రంకుల్లానాహులు తొలి భూమి [చ] 19 ర
 విశ్వరసయినారమాన్యా [న-త్ర] శ
 యొ మద్దలతో:2 య 1-40 ల్లా.
 పర్వాయలూలు మా. 200/-
 —యస్, రి. రమణా పెళ్ళి-పాడిపత్తి

గూడూరు ది॥ ము॥ కో॥

[illegible]

నాజీవిధవిశేషాలు

నాయుడుగారి గుమస్తాగిరి

నేను నాయుడుగారికిరెక్కడ భోజనం అక్కరలేదు అనిపించడం ఏర్పడదు. ఇంటికిపోతే తినుగా తూర్పు అటవీట నేర్పాటి పంపు తుంటేమానే భయంతో యిక్కడే ఉండి పోయినాను. ఇట్లా 1903 సం॥ చివరభాగం నుండి 1904 సం॥ పెద్దపండుగ వరకు పోయింది. ఆ సమయం నున్నానాయుడుగారికి, నాద్రాసు తన మైకాయగుతుని ప్రోత్సహించుచున్నట్లు అర్థమవుతుంది. పాపా పాపా (పాపాపాపా అనే మాటలు వాడేవారు) గారికి అంతవరకు మైకా వ్యాజ్యం ఉంటుందేమో. ఆకారణంవల్ల గజలకుమార్తెని విరిచిపోయి ఉండేది. 1904 సం॥ పెద్దపండుగ ప్రాంతం పాపాపాపాపా, నాయుడుగారికి వ్యాజ్యం రాక అయిపోయింది. తిరుగా గజలకుమారుని ప్రారంభించి ముగిస్తున్నాడు. ముందు తెల్లబోతుగని ప్రారంభించి ప్రయత్నించాడు. దానికి కావలసిన పరంజంతో నాయుడుగారి తమ్ముడు కొండనాయుడుగారు (వ్యంగ్య తమ్ముడు కాదు. దగ్గరిబంధువు తన అవిభక్త కుటుంబీకుడు). కావలసిన మంగిలితో నున్నానాయుడుగార్లతో నన్ను తెల్లబోతుగనిని ఎగుమతిచేశాడు.

తెల్లబోతు మైకాగని

తెల్లబోతుగని ప్రారంభమైంది. దీనికి 4 నెలల పాపాపా మైకా 1 రెండు అయ్యింది. ఈనాడు తెల్లబోతుగని అన్ని గమాలానూ యింత మైకా ఉన్నట్టి కావడంలేదు. అప్పటికి యిప్పటికి భరలలో నూదా చాలా తేడా ఉన్నది. అప్పటికి రాయల్స్ ప్రకారం మూడు రోజుల రూపాయలు వరుసగా వచ్చినట్లు ప్రకటించారు. యిప్పటి భరతకారమైతే యే 50 రోజుల రూపాయల వరుసగా వచ్చింది. అప్పటివరకు మదిమైకా ఎట్లా ఉంటే అప్పుడీ పూర్తిగా చీల్చడంలేదు (స్పీటింగు). అప్పుడు మైకా తుక్కు నుట్టలలోనుండి యే

కొండు (కుండము) 1 రెండువడం ఏర్పడదు. ఆపనియందు నున్నానాయుడుగారికి, తీరం వెల 1.5 ను 10 లు ఏర్పాటు. భోజనం వారికి. పిల్లకాయలకు పెట్టుకొని మైకా యేరించి రాండు కొట్టించడం, స్పీటింగు చీల్చించడం కావాలి. నా దీపా భరతకారం నుండా గవిలోకి పోవలెట్లు ఏర్పడినందున నావేల తయారుచేసి పిల్లలందరూకా అని పిలిచేవారు నాయుడు.

కొన్ని రోజులు పరిగిని తర్వాత నన్ను భోజనం పోషిస్తామిదా నున్నానాయుడుగారికి. ఆరట్టుకాస్తే అన్ని విధములైన భోజనకార్యాలతో నిండియుండేది. తర్వాత కొన్ని రోజులకు జనరల్ స్టోరీషరగా

*** నెల్లూరు వెంకటరామానాయుడు ***

తనాడు, ఆ స్టోరీషరగాస్తే ఏ మద్రాసులోని ఇంగ్లీషు కంపెనీలోనూ అంత సామాను ఉండదు. గెడ్డ పాకలు, బంతరమ్ములు, పాకలు, ముక్కలు, యింజను సామానులు, గొట్టాలు, వ్యాకింగ్ కాలేలు వస్త్రాస్త్రా వస్త్రా వరి సామానులు, ఒక్కొక్కరికీ వందలు, నలుసామానులుండేవి. యింజనులయిచ్చి తెప్పించాలన్న కొద్దిగొప్పగాదు. అది తలతలబడితే వందలపనినీదే.

అక్కడ కూర్చుండినెలు వందలకంటే వుండేది. ఒక్కరు కోతులకాలాకానుండి 50 నెల రూపాయలకా అధ్యాపకరిచ్చి నెలకంటే కూర్చున్నట్టి అక్కడ నివాస తర్ఫీదాడు. ఏమియుంటానూ కొద్ది అనేదిలేదు. అక్కడో మంచి ఆసుతల్లి వుండేది. ఇంగ్లీషు - ఉరుకువైద్యం తెలిసిన నారకవరీషు ఒక డాక్టరుండేవాడు. ఒక నీటిలోవున్నట్లుండేదీగాని, అదంతో మైకా గనివద్ద వున్నట్లువుండేదీగాదు. నాయుడు వద్దా, వివరీతమైతల్లి, అంతమైన ఏర్పాటు చెప్పవలసిగాదు. ఎవరినైనా దానిభర్తా లిచ్చినా కొద్దిగొద్ది యివ్వడంలేకగాదు. కాని

మర్యాదనుకూల పూర్వమైన, వివరీతం అర్థమవుతుంది. నేను తెల్లబోతుగా 24 వందలరూపాయలకి కాదు. నన్నుమనల్లో మానాండు ఇంటికి పిలిపించారు. తనాడు నన్ను యివ్వవలెనని మాని పుట్టి పుట్టి విశ్వనాయుడుగారు అనుమాని మర్యాదాయుడుగారివద్దచాలించుకొని, నూదానకు చీల్చించి మైకా కోతిని బ్రంకులోమీదవచ్చి తన యాదాభ్యుచిని వెంటబడుబుట్టికొని మైకాగనివద్ద చేశాడు.

వేమినాదిరో

నన్ను మా పెదతండ్రి తనూర్త పిచ్చయ్య గారి అత్తగారింటిలో, నానూరుకాలాకా రావూరుకి మైకా, నానూరుకాలాకా నూరు గొట్టాలతోనే వేమినాది గ్రామంలో వుంటాడు. కిరీకం రాంకొంపడం, పిల్ల నిచ్చి పెళ్లిచేయడం ఏర్పాటుతో నన్ను అక్కడవుంటాడు. మా పెదతండ్రి అక్కడు శేషనాయుడుగారివద్ద రక్క శిష్యుడం

అప్పటికి నాల్గై, మా దిక్కు పుట్టి నాయుడుగారిని పిలుచుకునివచ్చివున్నాడు. అది కడక, యాదాభ్యుచిని వెంటబడుబుట్టికొని. మానాండుకొని నా స్థితిగతులు తెలిసి ఆ గనివద్దకుండి కుటుంబ గ్రామ రావూరుకు, గమకొంపడం (నేను మరలాను) అరెచ్చి, నూదానకు రీతుగొనివచ్చి, పిల్ల నుంటుంటే నేనుంటే తమకారిగారిను మూడు 30 మైకులకుంటుంది. ఆరాతి అతడువుండి ముగిసా నన్నురీతుగొని కాని వదలను అర్థవారిని తెలుపరాదు. నూదానకు చచ్చిఅన్నయ్య పిల్లనికాకాని ఒక కాని నయ్యునూడ మా చేతివల్లలేదు. వేమినాది నుండి అర్థవారిని కానినం, నైవాత్మం మీదగా ఆరాతిని గూడుతుంటాడు. కాని నడకకు 12 మైకులకుంపు తోడుపోయి వచ్చి మనిషి నన్ను అర్థవద్దకునూ తన భుజమీదయోగించుకొని వదిలేశాడు. పిల్లగో ఆరాతి నూదానకుతోవుండి మని లోక వుదయంకి మైకుండిచి కుట్టగుంట గనికేదీగాదు.

నన్ను మామందగనే నాల్గై నాడుర్తి రీతి యేర్పింది. నేనునూ మా అన్నగారి తోటి అక్కడి వుండినాయుడు. రక్కా పక్కా ప్రాయడం తనలు మామందగూ వున్నాడు. కొన్ని దినాలకు మా అన్నగారు నెల్లూరుకాలాకా పొట్టతోడి కానివారి లంగా వుండేన మూర్తి ఇండుకూర్చుంటే మరొక విశ్వనాయుడుగారి వారిను అయ్యక నాయుడు అనేమైవది కుర్రవాడు చనిపోవడంవల్ల, ఆ కడకానికి మా అన్న అట్టులేకగాడు. అక్కడ కడకానికి, అకాటి తాలూకాలోవున్న ప్రెసిడెంటు గుంటి ఎన్నో రోజులు, ఎన్నో ప్రకారాలు, చరితంబరాలు, మున్నగు కార్యాలనేమీ మంచివాడనిపించుకొన్న నేమూరు పూర్తిపారిధికైగిగాని ఆ కడకాన్ని మా అన్నగారిచ్చాడు. ఆ నాటి రివిన్యూ యిక్కడవున్నది, యానాటి జిల్లా రిజిస్ట్రారు యిం. నుండెరూమయ్య తండ్రి మద్రాసి వెంటబడుబుట్టికొని యెంత అర్థవద్దా వివరం మా అన్నగారికి కిరీకం యివ్వబడింది. అనాడు గ్రామ్యుల అక్కామ్మల రక్కం కొంతనాని నిరుదయగిమైంది.

కిరీకంతో మా అన్న, మా తల్లిగారుల కొత్తూనెల పొట్టతోడి వెన్నా 10 రోజులకు చేస్తున్నాడు. నేను గనివద్ద ఏకాగ్రవాను. నేనెనున్నాను, మేనేలకును. నే డ్రై గా కడకవాస్తవ్యుడు అంతయ్యకను అతడువుండేవాడు. అతని మోపక్కత్యాల సానివివ్వక నేను అర్థవకుంటుండేందుకు అతను నాయుడు వూర్తి రేవంకా వుండేవాడు. ఒక మాటు నన్ను కొట్టినానునూదా. రెండు పెళ్లినిం నూదానాడే. జమాఖర్చురై గ్రామంబలో అలపభావంవల్ల మరచిపోయి కొంతవయ్య నానెర్తివడేది. మా తల్లిగారుగారి మరెవ్వరూ లేనందున అక్కడకు ఒక మైలలో వుండే బూరవంగ్రామంలో పంపవచ్చువూర్తు, ఆ వూళ్ళో కొంతవయ్యకంటే కిరీకంవాడు, బుచ్చారై రామప్పనా రెడ్డిగారింట్లో భోజనం వనింది. నాధ్యాన్నంవచ్చి భోంచేసి గనిక రోవడం, రాత్రిను బూరవంగలోనేవుండడం చురీది నాళ్ళు మా యింటికింటి కానా మూది అదరించేవారు. ఇప్పటికి ఆ యింట్లో నాని యేరివివద్దా నెల్లూరుకు నావద్దకు కావడంలేదు. అది మేదల అంభర్న వంబం భాగా గ్రామపాత్రులమైనాడు.

విద్యల లివరు-స్టీను వ్యాధులకు జమీనారి 'లివర్ క్యూరు'

ప్రకటన

26-2-59 నుంచి, మా విజయవాడ ప్రాంతిని 'N, హరిశ్చరరావు గారియిల్లు, 17/283 హిందీ పిథి, గాంధీనగరం, బుకింగ్ హామేపేటపోస్టు, విజయవాడ-2. విలాసమునకు మార్చినాము. మా కాకాదారులు యీ అద్రమమార్పు గమనించి, ఉత్తరములు ఆ విలాసానికి వ్రాయగోరెదము.

నలహాలు పై స్థలమునందేయని గుర్తించ కోరెదము.

జమ్మి వెంకటరమణయ్య అండ్ సన్సు.

THE CANARA BANKING CORPORATION LIMITED.

కెనరా బ్యాంకింగ్ కార్పొరేషన్ లిమిటెడ్

వారితో బ్యాంకి వ్యాపారముచేయుటకు అన్ని పేజలూ మంచిపేజలే.

ఏతోవత్సరముగా మీ సేవలయే బ్యాంకుకు యానాడేంది. యా. 10/- లు ప్యాంఫ్ డిపాజిటుతో మీ భాతాను ప్యాంఫ్ డిపాజిటుతో మమ్మలందగండి.

అంధ్రప్రదేశ్ లో మా బ్యాంకింగ్ :

నెల్లూరు - కడప - సికింద్రాబాదు - హైదరాబాదు - అదేని - యదుగిరి - చిత్తూరు - పొద్దుటూరు.

ఫోన్ నెంబ: 1906. హెడ్ క్వార్టర్స్: ఉదేపి, పోర్ యియా.

అక్కడ, ఆయన అక్కరాల బ్రహ్మలిపి. మరెవరికి అర్థంకాదు. అక్కరాలు వుట్టిం గాను, వివరంగానవుంటేగదా! ఆయన అక్కరాల, గిరికాడు, మరొకప్పుడు కోరియా లకు కరణం. ఆయన ఒకమాటు నానూరు తనాడిరూతు రిపోర్టుచేస్తే అది ఆయన చదువుకోలేక 0-4-0 అల్పాకా చేశాడు. ఆ బ్రహ్మలిపికి పాటికోషికంనా ఆ నాటి తనాడిరూర్ అల్పాడి నానూరుయ్యుగాడు! నేను రెక్కానేర్పడలేదు, నా పిండా మానూలేదు. పశువులమేకటం, అదవులకు పోయి గానాకు, నానూరు, కోయన మొదలగు అరలు కొట్టొచ్చి పశువులకునేయడం, పశువులవద్ద పేదవర్తడం, పిల్లలను ఆడిపించడం, యింటికి కావలసిన విస్తృత స్థితి మత్తాకును కోసువచ్చి కుట్టడం, అవ్వడం చాలాలోనగుల విధాలని నడకానిలో దిగి పిట్టలనుకావడం, యిది నావద్దక్కం. మానూలు నేను రెక్కానేర్పడని నిపుణుడుగా తయారాదు న్నాని ఆమకుంటున్నాడు. అంతేగాని యిక్కడ నావద్దక్కంకథ తెలియదు. మా పెదతండ్రి కూతురువు మా అక్కలు కొంత దయావాద్యులు మానదాని కూడా విడిచేవాండు. మా పెదతండ్రిభార్య చెంచయ్య నన్నుమహాగొంధంగామాచేది. కిరీకం ప్రవర్తించేది. కిరీకంమయ్యల నూదాకరైక్కరైక్కరూచేరి పార్లు లియ్యపు అన్నంతిన్నా నాకుమాత్రంకంటేఅంతరిపోనే వాండు. అప్పటికి న్నా అది నాల్గై 20 నెంబరు మా లో ముగిసెదలనెయింది యిచ్చిపప్పుడుమాత్రం ముఖంవచ్చింది. కాని మానాళ్ళకు తెలియడంకా ఏమ్యుకోనేవాణ్ణి, వారిమాటకు యెమడుచెప్పడంగాని, చెప్పిన పని చేయకపోవడంగానేదు. యానా కిరీకంబానాని మాతల్లి, ఆ నన్ను కిరీకం తెలిపేతను. మా పెదతండ్రి భార్య చెంచయ్య గారు యిచ్చిచేసా మా గ్రామం కొత్తూరు వెళ్ళివుడు వాడ్లిగారు అయ్య తింగా వున్నవని చెప్పెదట. మా వారి డ్లు నిజమనకాకేనాను. యిట్లువుండగా నాకు మరొకరూ కనిపించింది. న్నానేర్పిచ్చివచ్చుడు పడుకొనిమాల్లకం, తిక్కారితేరి పంకలో అంటుంటిని పునేమోవడంవుండేది. రాగునాను పొట్ట పెడిగి, మురం పొలి పొయ్యి నీర పం పొచ్చిపోయింది. అది 1900 సంవత్సరంలో.

స్వర్గీయు శ్రీ వెంకట్రామానాయుడు

నెల్లూరు మునిసిపల్ కౌన్సిల్ సానుభూతి

“జమీనరైతు ప్రతిక స్థాపకులు, జమీనదారి రైతుల హక్కులకెరకు పోరాటం సల్పిన ఏడు శ్రీ నెల్లూరు వెంకట్రామానాయుడుగారి అవమయానికి మునిసిపల్ కౌన్సిల్ చింతిస్తూ, వారి కుటుంబానికి క్రమ గత సానుభూతిని తెలియజేస్తున్నది” అని 24 తేది సాయంత్రం ఛర్మిక శ్రీ పి. సి. సుబ్బారెడ్డి గారి అధ్యక్షతన జరిగిన మునిసిపల్ కౌన్సిల్ ఏకగ్రీవంగా తీర్మానించింది. సభ్యులు మౌనంగా నిలబడి యీ తీర్మానాన్ని అమోదించారు.

ఈ సానుభూతి తీర్మానాన్ని జిల్లా కాంగ్రెస్ అధ్యక్షులు, మునిసిపల్ కౌన్సిలరు అయిన శ్రీ మన్నెవల్లి హనుమంతరావు, స్థానిక కమ్యూనిస్టు నాయకుడు, మున్సిపల్ కౌన్సిల్లో ప్రతిపక్ష నాయకుడైన శ్రీ పి. అనంతరామయ్య గారలు ప్రతిపాదించారు.

పోలవరపు రామబ్రహ్మం
(సీని - కేజ్రె)

నిరతిమగు శుభాపంతులు, పి.కె. కార్తికేయ, పత్రికను-వారిశ్రమ-అందుకా ఒక బలయోగము-భయములను అను ప ర్వాన్ని చెప్పింది. వోదా వాయూ, శక్తి సామర్థ్యము లేని జమీనరైతుల హక్కుల కొరకు పోరాటం సాగించి జమీనదారి విధానాన్ని కూల్చేవాడు నూటికి తొమ్మిది తొమ్మిదిపాళ్ళు పోరాటం సాగించి విజయం గాంచి, పట్టించుకున్న వెంకట్రామానాయుడు గారు కీర్తనార్థమైతే పత్రికలో నన్ను వార్తనమిది అంధిదేశం ఒక మహర్షి మన శుభాపంతులు, ధీయని, పీయని, బ్రహ్మంబులని సంతాపం చెందినాను.

నాయుడుగారితో నాకు బాధాపు ముప్పు

వనోదైవుడే- వారి యశస్వీలు ఉన్నా బాన్సు ఉన్నా వాన్ని కలిపించి. 19-20 శతాబ్ది సంగీతం జన్మించిన మేధావులంతా అంతరిస్తూ వున్నార. రాజకీయరంగంలో శాంతిభూమి, మాంద్యభూమి, ప్రముఖస్థానం లభిస్తున్నది కానీ తమ శుభాపంతులకు మారుమూల తెలంగాణ స్థానమే!

నాయుడుగారి ఆత్మక కాంతిలుగ నా!

వందాబిత్తిన రామరెడ్డి

(వి. ఆర్. కాలేజి కమిటీ కార్యదర్శి)

నాకు రామానాయుడుగారి పరిచయము శ్రీ వా కాటి పీఠాధ్యక్షుని విలస, వారి అమోగ్య మైత్రీ నాకు సహజముగ కనిపించింది. ఇద్దరు మనస్థానములు, నిరుపేదల యందు ఇద్దరి భావభావము, ఇద్దరూ, పేదల కష్టములమీది నిద్రపోలేనవారు. కనుకనే వీరి మైత్రీ దీనిది నాభివృద్ధియై తిలకారు

జమీనరైతుల ఇలవేలుపు

శ్రీ రామానాయుడు

—మరికొందరు ప్రముఖుల జోహారులు

పంపత్తుల క రి చ యం. అంతేకాదు, స్నేహము, కరిష్యుర గౌరవము, జమీనదారి పరిపాలనలో పదకొండేమైన ప్రజల బాధలు, వారి బాధాగ్రస్తతీని, గమనించి, భవంతులు, ప్రజలులూ ప్రభుత్వంలో కేసు ప్రతిష్టలూ, ప్రాధికారము కలిగిన జమీనదార్లతో అబాదు పోరాటమంటే మాటలుకాదు. ఒక రంగ ప్యాకంట్రియమైన దేశవ్యాప్తమగు ఆహింసాయుత పోరాటమూ, తేలికవంక బ్రటిష్ ప్రభుత్వాన్ని పసిద్దించి దానోహమని తింగే జమీనదారులతో వివార.

నాయుడుగారి “జమీనరైతు”- నిర్విరామంగా, జనుప్రజలగా దాదాపు ముప్పరేండ్లు కదియాత్ర సాగిస్తూ ఒక పరిస్థితిగా రూపొంది యుంటే కాదుకాదు నాయుడుగారి, జమీనదారి విధానం నిర్దుత కావడమే వారి కీలకతన మాధరి. గమ్యస్థానం చేరిగలిగినారు, ఆశయం నిర్మించింది, నాయుడుగారు భవ్యుడే.

ఈ భయభయము పీకే తల్లూకు చెందినవారి మగుట చేతనూ, జమీనదారి గ్రామం జన్మస్థాన మగుట చేతనూ, అక్కడి ప్రజల యవస్థలను, వారి దైవంపై సమస్యలనుగూర్చి ప్రాచీనంక మెంటూ తెలుసుకుంటూ నాకు ప్రాసేవారు. నెల్లూరుపట్టణం పరిసరముల నాయుడుగారిని నిర్మించినదా పోషించేటటువంటి వుండేకాదు. వారికొక అభిమానం, స్నేహాభిమానం.

అప్పుడేమైందో తెలియకపోయింది - రిపబ్లికన్

చుండినది. నాకాటి పీఠాధ్యక్ష భర్తృవర్తమును వెలకొల్పబయిండు పీరు మా పి స శ్రద్ధా భక్తులు ప్రశంసనయములు. అది పూర్తియగు పరికం లక్ష్మీవరసా-రెడ్డిగారి గౌరవ మీద కూర్చోని యుండినాడు.

నేను యవ్వను పీరినగూర్చి ఎక్కువగా వార్తలుకు బాగుండెదని నా అభిప్రాయము. ఎంతరెండో మహానభివృద్ధి వారి వివాదమును తెలియబరిచియున్నాడు. నేను ప్రాయ పతనన్న నాకు అంగములూపున్న ఆగ్నికైక్తా శ క ము వచ్చుచున్నది- “Flavour is more delicate in small doses” వీరి నా యం దు వీరికి మెదు. నన్ను గ్లామింది నాయుడుగారి గుణములను సమయము వచ్చుచున్నది తన క క్రికా బయటపెట్టుచుండునాడు. రిక్తంలో పోవుచు నేను కప్పించిన మాధరియవనే రిక్తా విలిపి యొగ నేనుములను అదియును వచ్చుచున్నాడు. శ్రీ వాకాటి పీఠాధ్యక్షుని కనుకు వున్నాను వార్తాసిన నిమిషముననే నాకు ఆ క రేమక అయినది తెలిసికొని, మిద్దెపెట్టు ఎక్కువకు శక్తిలేకపోయినను, బహు ప్రయాసతో ఎక్కి అప్పుడప్పుడు విరామించునాడు.

జమీనరైతుల ప్రయోజనంపై చొప్పు అన్నిటిని కూర్చినరైత్యుల నాకు జన్మి ను పోటీనై నాకేవల ప్రచంభ ప్రయామము నాకు ఆ కృత్యము కల్పించుచున్నది. దిన్న కృతు అ య్య వా యి “Pen is mightier

than sword” అను విషయముపై వ్యాపణ ప్రాయమనగా, దానికి అర్థము తెలియక, అనుభవములే పీరియెయో పిర్విప్రదంక ములు ప్రాసేయించినాడ; నాయుడుగారి పద్యములు, గేయములు చదివిన రైత్యుల లెహుపోటు, కల్పిపోటులలో పి పి మి ప్ప యన్న విషయం విశదమగుచున్నది. పీరు కని యని నాకు ఇంతవరకు తెలియదు.

“I bemoan the loss of this genius and the poor man's friend for ever and ever till my breath lasts”

బూదూరు రామానుజులరెడ్డి

(తెలుగుకండితలు - తిలకరి)

నా ఆ-తెలిగిగ మిత్రుడు శ్రీ నెల్లూరు వెంకట్రామానాయుడుగారు నిర్యాణమందినారకు వార్త నాకు అకవిపోతము కంటిపెరిచి. ఆంధ్ర జమీనరైతు ప్రవాసేవారంగ మందలి ప్రసిద్ధులని అఖండ నివ్యత్వోతి మాత్రమేకాదు, ఆంధ్రరాజకీయ చిత్తుచీట్లను పారద్రోలెడి విజ్ఞానవాంఛుల చల్లారి పోయింది.

జి. సి. కొండయ్య

రామానాయుడుగారి మరణవార్త వచ్చు విశ్వస్థుడేచేసింది. క కి క రైత్యులలో వారిగ్నీ అసమానము. క త్రి క రిచనలో నూదా క న వి క ప్త రిచనాకర్షణివ్యారా మ వనోన్ని క స్థానాపంతులన్నాడు, వారి ఆత్మక కాంతిలుగ నా!

ముప్పాళ్ల రంగారెడ్డి

(తిరుపతిదేవస్థానం యాదోవిన్యా ఆఫీసరు) నామిత్రుడు, జమీనరైతుల కాంక్షకు శ్రీ వెంకట్రామానాయుడుగారు పరమకడిం చారని వినుటకు చింతించుచున్నాను. నన రాష్ట్రములో నాకు జమీనరైతులకు చేసిన మహత్తరసేవ ఆ చంద్రావర్కము కొనియోడ తగినది, అట్టి ప్రజాభివృద్ధి మరెవ్వరు కానరాదు. నాయుడుగారిపేరు ప్రితిజమీనరైతు కుటుంబములో యిలవేల్చగా చెబి యున్నది.

జమీనరైతు ప్రెస్ వర్కర్స్ దుఃఖాశ్రవులు

పి. ఎ.క. గోవిందస్వామి

(జమీనరైతు ప్రెస్-వర్కర్)

ఉనివారి వెళ్ళుచే వరుషావర్షాలకు కేరెట్టి పీరుచును ప్రేమతోడ అదుగుకేరిత్రగా అధ్యాత్మ లిప్యను కలుజాగ్రిహృదయక కలహానిదు మునునోవ్యోజేయు మాటని యెమిగిదు కప్పిరిడలతో నారిమెను అర్చింపబడినాడు యుగునూ మహానాద రిక్త వాని పలుకెంచుచుచుల చతురి రచనాదుగింపుచు నాయుడుగారి సర్వసంతోషి వ్యవహాసి నిర్విరాట్ట్య ధర్మి మా నాయుడుగారు యింగే రిపి ప్రతియెంటిమి కేవల్యుల పగి.

నాయుడుగారి! పిక్కి నాకుకాదు అనుపన మహావిరాగా నీ కప్పించి అమరివామని కిరిపై యాగి నాని పూజ్యదారికి పీదన్న భాగ్యమయ్య!

నోటి సు

నెల్లూరుపట్టణం, రామానాయుడుగారి మొగ్గ నిర్మాణ గ్రామంలో నాయుడుగారి యాదోవిన్య కిరత రాక్షసులూ ప్యాన్సియన్లూవున్నది. పదవి అస్థిమిత ముందు మారుకేల యాదా యలు ముగియబడ్డవి. పదవి అస్థిమిత నాయుడుగారు వెంటకృష్ణమూర్తి శోభివల్ల న్నూలేను. పదవి వెంటకృష్ణమూర్తి నా నాయాకత్వంపై నిర్ణయించుటకు ప్రయత్నించు న్నాడు. అట్లు నిర్ణయించుటకు నాకుమా దునికి మాట్టలేదనిపిస్తే, అట్టివికాయములు చెల్ల వనిపి ఇందుమూలముగా యాచ్యునికి తెలు కదమైనది. నా నాయాకత్వ నిరచరాయులలో చేసిననను యుక్తికర్తవ్యమేమి కొనెత్తునను వారివక తగుచ్యోధికుకొనుకొనిపి ఇందు చెల్ల యాచ్యునికి తెలుకదమైనది.

మొగ్గలూరు వెంకటసుబ్బయ్య, నెల్లూరు, 23.2.59.

నెల్లూరు అఫిషియల్ రివెన్యూ కోర్టులో

I. P. 63 of 1953. 24.2.59 నెల్లూరు

(1) బొమ్మి కట్టి వెంటకృష్ణమి [వెంకట] పాట్లయ్య (2) బొమ్మి కట్టి వారియ్య —యొకపార్టీయట్లు.

పై వెంటకట్టిబట్ట రాకెలకు 26-3-59 తేదికొకల యొ కోర్టులో కలాపు చేతుకొన లెను. తేదియేదల వారిచేరింక రామానాయులకదు.

—సి. యర్. కాన్స్ట్రీ-అఫిషియల్ రివెన్యూ.

నెల్లూరు జిల్లా కోర్టులో

O. P. 99 of 48. E. P. 29 of 57.

(1) E. M. P. మునుస్వామి వెంటకొనరైతల —పిటిషనరులు.

(4) హిందూ రెజియన్ చాంబర్లక్ ఎడో మెంటు కమిషనరువారి—రెస్పాండెంట్లు. యానెంబరు 1.లో రెస్పాండెంట్లు అగు G. R. కన్నయ్యనాయుడుగారి తల్లి యొ క్రింది క్విరాన్తి 9-3-59 తేది పై కోర్టుపైద యేలము చేయబడును.

నె. మ్యూలా:- (1) నూనూడుకేల తల్లి యెరకం గ్రామంలోని 26 129 తు కట్టాదాఖలా పర్వీ నె 107/2 తు కొనుదాగానే య 0. 07 తెంట్లు, కిత్తు కూ. 3-9-0 తు (2) కిల్లా గ్రామములోని పర్వీ నె 855/B-5 తు B/3 తెంట్లు య 1-47 ట్లు కిత్తు కూ. 1-2-0 తు (3) కిల్లా గ్రామములోని పర్వీ నె 551 తు తెంట్లు య 1-81 ట్లు కిత్తు కూ. 1-6-0 తు. కేసు: 3 వెలుములు, పర్యాయపాట కూ. 700/- తు.

మరొక:- పై ఆఫీషియల్లందీ కలెక్షనరుల ఎగ్రెరాలు తిప్పేట్లు గిచ్చు తెంట్లుకేరెయగారి అఫీసులో తెలుచొవచ్చును.

—ధిరదేశ్ నుబ్బిచ్చాగ్యం, గవర్నరుమెంటు స్టేడరు.

చిత్తూరు డివిషన్ కోర్టులో

S. C. No. 483 of 1958.

కె. రామలింగారెడ్డి ... —వారి. కలెక్షనరీ కొంపామిలాయుడు ... నా కేసు - యాచ్యులెం. వెంటకొన తల్లి, నెల్లూరుపట్టణం ... —ప్రితిపాటియట్లు.

యానెంబరునాని ప్రతిపాదించిన ప్రాంతం నోటుకాకే కూ. 800-10-0 తు కామల్లూరు వెలుకు దాదా చేయన 4-3-1959 తేది క్రింద 12.12.58 నాయుడుగారిచేయబడ్డవియ్య; నాని ప్రితిపాటి అదే యాచ్యు యెడల పై కోర్టుకు పోవడం తెలుచొవచ్చును.

—ప్రొ. నాయుడుగారి క్విరాన్తి, నాయుడుగారియట్లు.

శ్రీ విలంబి. మాధవ బహుల్ శంకరి
27-2-1959 - ఈశ్వరం

ఉద్యోగుల ఆందోళన

అంధు వాగజెబుడ వుద్యోగులు యీ
రేణు సెలవుపేరుతో పమ్మజేస్తున్నారు.
వీరిలో వినాదూ కనుపించని అహర్ని
త్యాహము, వట్టుదల ఈనాడు ద్యోతక
మవుతున్నది. ఇద్యోగుల యీ సంఘ
టన అశ్చర్యమైన కల్పిస్తున్నది.

శిశువులలో శిశువోదాన పెరుగుతున్న
అంశోదన, అంతర్దయాస్త్ర, బ్రహ్మచంద్రశ్రీ
మొదటి నియామకం జరిగినందునా కానుండు
పనిపిస్తున్నది.

అట్టివారు అభిప్రాయాలు గమనిస్తే, తమకు
వెంటనే చిత్తాలు మెగలలేనే శిశ్మకంటే,
“పున్న శిశ్మలను అట్టచే పుండవస్తే చాలు”
అనే భావం కనబడుతున్నది.

అత్యంత యా అంతోశంను ఎడర్కొను
 ఒక పోతుకల అనుపరిస్తున్న విధానము,
 ముఖ్యమంత్రిగారి మాటలు, నీరతో యా
 పట్టుదలను పెంచుతున్న వా అనిపిస్తున్నది.
 ఈ రెండు పెరుగుదలలో తక్కువ వేగకాండగి
 బ్రతుకులు దుర్బలమే అయినా, రెండు
 అభివృద్ధులకు కావులేదు. కేంద్రోద్యో
 గుల వేతాలు రాష్ట్రపాదాంకిత హెచ్చుగా
 వున్నది. మనం మేద్రాసు ప్రదేశానికి
 ఎక్కువగా వున్నది. అటువంటి పరిస్థితిలో
 ఆ.కో.ద్యోగులు అపకృష్టి పడడంలో
 అక్షర్లంలేదు; దానిని మనం తీవ్రంగా పరి
 గ్రహించవలసిన అవసరంకూడా లేదేమో!

మద్రాసు ప్రభుత్వం వారి వుద్యోగులకు యిటీ
వల యెల్ల 17 రూపాయలు పెంచింది.
మరి ప్రభుత్వం కొందరికి ఆరు రూపాయలు
మార్చిం ఎక్కువ చేసింది. మద్రాసు ప్రభుత్వ
విధానం వుద్యోగులట్లు సానుభూతి పూర్వ
మైనదిగా, గుర్తించిపాత మైనదిగా వున్నది.
అంగ్లప్రభుత్వ విధానంకూడా, తెలపులదికే
చేదీవ పరిస్థితు మంగళాచరితమవుతుందనే
శిరి మార్గంలోగా, సానుభూతి పూర్వ
విధానం, సానురస్థిమార్గంలోవుంటే కాగుం
టుంది. శీతాని ఎక్కువ గానాలనే వట్లు
దలంట్, ప్రభుత్వం- ముఖ్యంగా ముఖ్య
మంత్రి పండితరాజు- తమను రెచ్చగొడు
గువ్వారనే భావం వారిలో నెలకొనుకు
న్నది కాబట్టి వైవిధంగా చెప్పువలసివస్తు
న్నది.

శాంతియుతము, చట్టబద్ధమైన ఉద్యోగుల ఆం
 దోళనము తిరుగుబాటుకొంద తరిగడించక,
 వారి ఆదర్శమే పై కారణాలేమిటో స్వతం
 త్రమైన ఒక సంఘంచేత చదివించకనీ,
 చేయగలిగినంతవరకు వాటి వచాయకదవల
 పందిగా ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.
 ఉద్యోగులుగానూ తమ ఆందోళన చేసలం
 తమ తరవాత కొరతనీది; రాజకీయ ఆం
 దోళనలకు తమ ఆందోళనకు ఎంతో లేదా
 పుంటుందనీ గమనించి, ప్రభుత్వంపట్ల
 గౌరవంగా, విధేయతగా వర్తించి, శాంతి
 యుగంగా, పెరింపు రహితంగా, చట్టబద్ధ
 యాగా తమ అభిప్రాయాలు తెలియజేయవలె;
 ఉద్యోగ కార్యలాపాలలో ప్రతిష్టించిన
 లక్ష్యానియెవ్వరి; హక్కు తరవాత కొర
 తులూ వికాసపూర్వక ప్రణాళికలను దృష్టిలో
 పెట్టుకొని ప్రభుత్వోద్యోగులను శాంత
 యుగము.

ఉద్యోగుల 'సెలవు సమ్మె'

అక్కడనుండి గానీ సంఘ విభావనలు
గతించేరేక భూక్యగుణము 'మి' దే మంది,
'మ్య' దే ముఖ నడిపించింది.

[illegible]

కామకాలరానూదా కొంచు తాసి
 డొర్లుకప్పు, (పి. సి. కుర్బానావు (కందుకూ
 డ), గుంటూరు నుబ్బగూడయ్య (కావలి),
 తిక్కరయ్య (మాట్లాడుకేట) గారలు; సబ్
 ప్రెజిడెంట్ పంపొంది కొవ్వూరు, నూడూరు,
 రావులూరు సెడ్ ఆకాడెమిస్టు తెలపులు
 తెట్టారలు.) డిప్టీ తాసిల్దార్ తానూదాధిపతి
 చేరులు కలిసినట్లు తెలుస్తున్నది. ఇటు ఎ.కా.
 జి. ఓ. పంపూరికి, అటు ఆధికారిక అందు
 రున్న సమాచారం యీ సెలవుపమ్మ
 నూటికి తొంభైతోమ్మిది ముప్పాతికి ముప్పి
 సం విజయవరేమన తెల్పుతున్నది.

నెలపు కమ్మలో చేరినందా అభిమతం
 పోదలయతున్న వారిని శ్రీకృష్ణుడించిన పంపు
 బడగాని; పారిన్ ప్రశంసించబడిన అదనం
 కలగడంగాని బట్టలో ఎక్కడా వున్నట్లు
 లేదు. కాని శ్రీకృష్ణమహా పారిన్ బండో
 బడు ఏర్పాటు చేయబడినట్లున్నది.

26 తేది రాత్రి వెల్లుడు ఎక. బి. పి.ల
పంపు కార్యాలయంపట్ల జరిగిన పథంలో సాగిన
పుకవ్యాసాలు పుకవ్యసాలు చేయబడినవిరావు.
ఒక పుకవ్యాసమడు. ఫేబ్రవరి 27 చాలడు,
మార్చి 30, 31 తేదీలలో వదిలముగించి,
బిజ్జెట్టు పెంట్లలు నిర్వహియ్యట్టు చేస్తేగాని
కృత్యం దిగిరాదని తెలిపిచ్చాడు. మరొక
వక్త-మంత్రిలను ఏమి చేస్తేగా, కృత్తి
గతంగా విమర్శిస్తాడు. కృత్యం మంత్రిలది
గాదని, మాడులమీదమంది పుకవ్యాసంబని
అంటాడీయన. పొరపాటుపడ్డావు బ్రహ్మ!
అంభో ప్రభుత్వం నీది మంత్రిలదిగాదు-
మాడులట్లు ప్రజలది. మీ పుకవ్యాసానికీ,
కార్యక్రమానికీ అవసరమైనంతవరకు, పుకవ్యా
సాలనే విషయం విప్పించవలెదా, పుకవ్యా
సాలు చేయబడిగాని, అంపని ప్రపంగాల్లో
కృత్యేనే, పుకవ్యాసానికే బిజ్జెట్టుపెంట్లుబడింది.

పోలీస్ స్టేషన్ నుండి

పారిపోయిన దొంగ
12 ఈ రాత్రి ఒంటిగుట్టపై, విద్య
చుక్కెత్తగానూ లేకుండా మర్నెనుంచే
పోయివున్న విషయంనూ, కాశీదేవ మర్నెనుంచూ

వెల్పాడు ఎవరైనా.

విమర్శకుడు

31 కౌం (వీరవంశ, కంటి వద్దాన కోరిగా
 కృష్ణమహాన, యితర వాటికోసం చీట్ల
 గాల్పించగా వివాహాలచే వట్టుకొట్టబడెను;
 ఆ విషయం పోలీసు ఫోక చేయగా ట్రాన్స్
 వేమకకు చేస్తే, ట్రాన్స్ వేమకకు చేయవలసి,
 అక్కడకు చేస్తే, యిక్కడకు చేయవలసి,
 యిక్కడకు చేస్తే అక్కడకు చేయవలసి వదలి
 నిమిషాలు ఎడమ, కడకు ట్రాన్స్ వారు గోం
 గను తెచ్చి తమకు అప్పగించబడిందిగా
 వివరాలను కోరాదు; ఆ అర్హత (అం 11

కనిగిరిలో మంచిస్థితి
చిందె పావలా?

ప్రజల దురవస్థ

కవిగిరిలో నుంచినట్టి కవులు తీవ్రమానం
చాల్చింది. నాడువులా నీకుక్క పాదిబట్టి
పోయింది. అట్లు చెబుతూ గంటకు రెండు
మిలియన్లూ దాటావు. రెండున్నర మైలు
దూరానివ్వు చట్టుకానినండి కొందరు
లా గ్రీ ల లో నీరు తెచ్చుకుంటున్నారు.
చలము, చట్టుకానినం దింక 0-3-0 పెట్టి
కొందరు కొంటున్నారు. నాలుగుకోలాలు
నాకే అని ఎండిపోతది. ప్రభుత్వం తమ
నం దిని ఏర్పాటు చేయకుంటే ప్రజలు
దుండవలసివాలు గావలసివుంటుంది. పాకే
రు నుంచినట్టి నీరు అమలుజరిపితే యీ
విషయ వా క్క కం గా వివేకరమై
పోతుంది.

—వై. వంగయ్య,
మండల కార్యకర్త అభ్యర్థి.

నంది విద్యార్థులు ఆ గ్రామము తీసుకపోయి
స్వేచ్ఛతో అప్పుగించారని; ఈ కులంబా వ్రుద
యం ఏ గంటలవరకు పోగా పట్ యొక పె
క్కుగాదు ఆ గ్రామము లాగిననుండి రిప్పించి
విద్యార్థులమందు విచారణ పోవుండేదానని,
విచారణ తర్వాత లాగినదాని తీసుక
పోవబోయి నున్న నమయంతో అరెస్టు చేశారు
చిరగించాడని, కూడా విద్యార్థులు అరెస్టు
పట్టుకొనుటకు పరుగెత్తలేకాని, పోలిస్
గ్రాండ్ పడలేదని, యర్రమని అడిగితే మీ
నకువులు గోరికాయగదా, మీరు పాండి,
గ్రాండ్ గోరికే చూస్తామని పోలిస్ వారు
విద్యార్థులకు ఓరాత్తుచూటలు చెప్పారని.
ఈ విద్యార్థి ప్రాముఖ్యుడు.

ఇతరులు పుట్టుకొంగ అని, యితని ఆచారము
 కేరళ దేశపాలని, వివిధ ప్రకారముగా వివిధ
 భావములతో వలెనుంటాడని, యితని
 కడపకాగా గోధూమ నానీయని, యితనికి
 విష్ణుపూజించుచు కొంగవృక్షేనని హస్త
 విద్యార్థి ఓకరు సుబ్రహ్మణ్య తిరుప్పావారినను
 చెప్పడంబూడా జరిగిందట. అచట కేరళ
 విద్యార్థులు చెల్లుకాని, కొంగవృక్ష గోపాల
 రావు అనే పేరుతో విష్ణు ప్రాణునున్నదట
 పారిన. ఈ దివిపాలు అమర్ణ మరలని హస్త
 విద్యార్థుల నొంగుకొని కేరళ, పారినను
 చెల్లుకాని, అక్కడనుడా కేరళలదే
 రిష్ణునున్నదని, అక్కడ కేరళను యొక్క
 అని చెప్పడం విద్యార్థుల హాసము.

మొదటిది బాంబే ప్రెస్ లో, రెండవది
మొదటిది, రెండవది బాంబే ప్రెస్ లో
రెండవది బాంబే ప్రెస్ లో

ಶ್ರೀ ವಿಷಯಾ ಕಾಲಿನಿ ಮುರಿಯಲುಂಟೆಂದು.
ಕಾಲಿನ ಯಾ ಅನಿಹಿತವು ನಿಲ್ಲುವುದು ಸಾರ್ವ
ವಿಶಾಲವು ಆದಿ, ಕಾಳ್ಕುಲವುಂಟೆ ೩೦೦೦
ಕಾಳ್ಕುಲವುಂಟೆ ೩೦೦೦ ವ. ಯಾವ. ೩. ೪
ಅನಿಹಿತವುಂಟೆ ಕಾಲಿನಿ ಮು.

కవిగిరి హత్యనేరంలో
ఆరునెలల శిక్ష

కవిగవి తానొకా పాఠివాడు కా పుస్తకము
ర్యాపిరి వీర్విచ్చెడి, అల్లవారెడ్డిగారి చెంది
నదిగద మఱావాడులు 17-10-58 తేది
లోలికొట్టి వాళ్ళకొడవ ఇం. పి. కొ.
302 నన్నకొండ కంగు రోడ్ పట్టి
కొనును, అది మనకొ పుచ్చుకొట్టి త్రి
రామయ్యచాచరిగారు విరాచించి, 26 తేది
వీర్విచ్చెస్తూ, ముద్ద రాతి 304 నన్నకొండ
రెవెన్యూ విడిపోతు విడిచారాదు.

మిరాసీదానీ పిచ్చిపడ్డిది తుదకొక
పూర్వీకంగా వాళ్ళిచ్చేయలేదని, అందుకొక
దాని పిచ్చిపడ్డి యింటిదోయిన మిరాసీదా
నాని పిచ్చిపడ్డ వదనోయిన కుక్కన రాతి
కోట్టగా, ఆ రాతిని పిచ్చిపడ్డ తిలక తిలక
అతివ యాచార్యునిగా ముడించడం జరిగి
దని, అందువల్ల యీ వేరం 302 మ్మ 637
నకు రాదని చట్టికారు అభిప్రాయం వెలి
ర్పారు.

వి. సి. విదేశ యాత్ర

శ్రీ పి. సి. నాథ్వరజ్జీగారు పతి పాత్ర
యూగాదు లేదని యిటువంటి ఆనాట, ప్రా
తర్వాత నాటి పాత్రలు.

నీది విదేశములో. ఏమిటి నీది భావం?

தமிழகப் பத்திரிகை

శ్రీకృష్ణుడు శ్రీరఘోపాచార్యునిది, శ్రీరఘోపాచార్యుడొకప్పుడు తీరినది తలనొప్పిగా కురిసి మించింది. అదిచూచి కిరుకుంటే అదినిముసుకుంటు గూడా ఎక్కోచోటుండి జవాబుండదంటడు; ఒక సంబరదీక్షలే మరొక సంబరవృత్తం, తక్కువ సంబరచ్చార్లని ఒకటిటి గెండుచూడుకు దఫాలు తెప్పిగా నవలించుకుంటేదం తెలియ జరుగుతున్నది. శ్రీరఘోపాచార్యుడున్న ప్రతి ఒక్కరూ యీ భావము అనుభవిస్తున్నారు. వృత్తికాథి కాదుంటే యీ తలనొప్పి చూస్తేనే, శ్రీరఘోపాచార్యుడొకప్పుడు అనుభవించిన దానికంటె అదిగొట్టడం అదివరిం.

చేజుర్జాకు కమిటీ

[illegible]

దేవీ! రాజీయము కాదనియు నా కాక
పోయినా; యునిలకించిన నిర్గుణా ల నే
మూలం ఎన్నియూ పుట్టించలేదు. సేవీ!
అరిగోలే యిలాంటి అపమాను లిండును
సేవకుంటున్నాను!

2 వేల రూపాయల గంజాయి

ప్రజాశాస్త్ర మొదలవారి యాహ్వానము
— కొరవి ఎమ్మెల్యే వేదా

విధిగా నియ్యదే కాని అనే అరసి యిది
టిలో, ప్రంతవెట్టెలో ముఖాదు విశేష
దాహయిలు విలపదేదే గంభాయ, నల్లమం
దను అవుత సవయోక స్మృత సాంబిద
కావునాదు 22 వేది రాత్రి కలుగువచ్చురట.

రక్షదాతకు అపూర్వ సన్మానం

రక్తదాత ప్రయత్నం. వి. సరసింహారావు
 గారు తన రక్తాన్ని వ్యాధి లేని వారికి
 గానీ, తన కాలాన్ని రక్తదాత కృపా
 రాని వినియోగించుటకు ప్రకటన చేయడం.

మరిసింహారావు గారు రక్షణదాన కృపారం
 నిమిత్తం యిటీవల గుంటూరు, తూర్పు గోదా
 వరి వస్త్రాల్ని బిల్లారకు పోయివుండగా; లేవల్లే,
 రాజమండ్రి మునిసిపాలిటీలో, శివచక్రవర్తితో
 చాలి త్యాగాన్ని పోలుస్తూ, వారికి పాద
 సత్కారమున్న జిల్లంవం గా పేర్కొనినదట,
 వారికి గాను నెలలారకుమాదా నారదమే.

రక్షదానాన్ని పరిపించురావుగాదు
 ప్రాప్తిపొందుటే; పరిపించురావుకాదు (శి)
 గోగిని పంపిరివ్వరావుగాదు అన్ని విధాల
 ప్రాప్తానుపంపడం ముదావహం.

సాధుకాపటాభిషేకం

కెల్లూరు నాకొగజుడ వు ద్యో గు
 పంపు తన పహాయ్యం 21 తేది పాడు
 పట్టాభిషేకం నాటక ప్రదర్శనం జరిగిం
 నూరిరాయి కించుకంతం నాటకానికి పోద్రె
 ప్రేక్షకులకిగానీ, హాజరుగాని చుట్టుప్రక్క
 యిండ్లకాని బాంకినూడా ప్రదానంపాన్తి
 నూర్చిరి. బ్రహ్మదత్త అయ్యన్నకు కొరవ
 అన్నిట్లు, ఉద్యోగులనుకుంటే దబ్బుపనాలు
 తక్కువు టు. దాని వనూలుకావలసిందిగా
 పతికి 12 తేది పచ్చిపదబ్బాగు. కాళ్ళ
 ప్రయోజనానికివుత్తరించేదాకాబట్టి నిజాని
 అతేదినంచుండా వుండాయుండి!

నాటకాన్ని గూర్చి ఒక ప్రశ్నను అడగి
(పాఠం -

పనుచున్నట్లుగాను రాజకీయరూపు
తత్వములపై ఆసక్తి పడరాదు
పాఠశాల కుటుంబమున వేరైనట్లుగా
అనుభవించుచు యెటు అగమము.

దశాధ్యాయము, బ్రహ్మ ధర్మము శ్లోక,
 శ్రావణ బాహుద్య, శ్రీమద్భక్త్యంధిరచట
 వాక్యముఁబ్రహ్మ వాక్యము బ్రహ్మకారు
 బ్రహ్మ బ్రహ్మంబునది బ్రహ్మ బ్రహ్మ.

రాజగోపాలరెడ్డి పెండ్లి

పెనుబల్లి కిచ్చెల్లవరదెడ్డి నుండరి రామ
 గారి పుత్రుడు; ఢిల్లీ లా పట్టణముడు; కొం
 కాళం జమీన్దార్లుకు మ్యా ఢిల్లీ మ్యా
 చార్జిస్తుండిన వ్యక్తి; పెద్దచారిని తరించయ
 తేమోనవడలొ ప్రత్యేక ప్రజ్ఞగల వుత్సా
 వంతుడైన యువకుడు కిచ్చె రామగోపాలవరదెడ్డి
 క్రింద వద్ద రాఘవవరదెడ్డిగారి తనయ; విద్యా
 కురాలా సాభాగ్యవతి మమిళికు 18
 మాఘ కుర్చు దళమి తేవలన్న పుష్క
 కాళంలొ, పెల్లూరు పురమందిరిలొ వి
 నాం కైతవంగా జరిగించి, పెండ్లిమీ
 రాధులొడి, పెండితుమానుని మిళిగొడిలొ

ఇంటిజాగా అవ్వకం

★ ★ ★ ★
 పల్నాడు సుబేదారు పీఠాధ్యక్షులు డాక్టర్
 ప్రకాశరావుగారి యింటికి, పుణ్యాలయం
 సుదర్శన లి ముందు 54 అంకముల లిఖిత
 బాగా జమ్మబుద్ధుడు. వివరాలకు:-

—క. చిత్రపాణి - వాణ్ణమాన్తి

రామలింగ పరమహంస - పల్నాడు

తేదీ : N. A. రాజారావు, కవిశ్రీ

ಮೇಲೆ ನಿಂದಿಸಿರುವಂತೆ, ಈ ಯಂತ್ರವು ಕೆಲವು
ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಹಿ, ವಿ. ಭವಿಷ್ಯವು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವ
ಕಾರಣ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ರೂಪವಾಗಿ ಬಿಡಿಸಿದೆ.

నూత్న పద్మావతులకు మా మంగళ శాకిర్యా
వస్తులు.

కోడూరు పేల్లా

పల్నాడు తాతా కౌడూరులో 4వ
రాష్ట్ర బహిరంగరాధన సంవత్సరం 1978
జేమలలో పోలవెల్లిగూడూరు గ్రామపాల
మేరా కుకూల్వడం ఏర్పాటు చేయబడు
తున్నది. ఆలల సోదరి, వ్యవసాయ పా
ర్యామిక్ కుకూల్వడం, విజ్ఞాన వినియో
గాన్ని ప్రయోగించడా ఏర్పాటుచేసి, తక్షణ
సామగ్రిని పంపిణీ చేసి, ది. 2. 1. 1978లో గాన వి
అందరినీ ఆహ్వానించుచున్నాము.

హిందీ సేవికానుండలి

చూచి 2 లేదనుండి హిందీ తరగతులు
 పాఠ్యపుస్తకమునది; పాఠ్యపుస్తక మధ్యమున
 పులికిగా చూచు శింఠ్రాలలోను; రాష్ట్ర
 భాష, కృత్య, విశాఖలను కానుపు
 అగ్రహారంలోని మహా విద్యాలయంలో
 మాత్రం పాఠ్యపుస్తకమునది కావలెను. 1
 కేసులో పాఠ్యపుస్తకమునది కావలెను.

తాన్వ్యం దరలు

పాత కులగోదానా	పుట్టి 1-8	885-0-
కొత్తది	"	297-0-
క్రొత్త ప. బి. 24	"	310-0-
పాత కుల లిప్యం 100 పా బి		51-8-
కొత్త కుల లిప్యం	"	39-12-

ఆంధ్రభావతరంగాలు

(ಮಂವರಿಕೆ ಕೆರೆ)

విశేషము కొక్కటేనా, విశాలంగా వదిలి
వుండి మీ శత్రువులకి అనుచున్న పనిచేయి
వుండేది. కాని ఆంధ్రుడు కానిదియు అత్యంత
దక్షిణ పంతులైనా పొంది పొంగి ఆంధ్రు
లకు కల్పించెను తగ్గి జ్ఞానం! కానిదియుగా
మీ నియమాలు మేము గుర్రానా పనిచేసిన
లేనిదియునుదురు ముద్రించవలెను.

ఇదిరాగాంధి కార్యవర్గం-ధర్మ కార్య
వర్గంలకు, ఏకాగ్రముండి చూచినా, ముక్త
వాన్ని క్రిందిలే పోతున్నది.

★
 దమ్మకట్టిపాటి ఆవరణలపై, అందరి
 కాలివే నాయకులు ప్రపరమంగా మొన్న
 వరంగల్లులో తమ అభిప్రాయాలు చెల్లించి
 చారు.

తిరుగుబాటుచాటు కాంగ్రెస్ నుండి వైద
 అగచించావురా తప్పక జీవించి ముఖ్యమంత్రి
 పదవిని పట్టి గాన పెరిచిచ్చిన అభిప్రాయ
 ఎంత సమయిరిగా వుంటో; కానపాపదంతో
 కాంగ్రెస్ లోని కుట్ర పోయిందన్న అబద్ధ
 సత్యనారాజునారాకానీ ప్రకటన అంత
 కుదిరిగా, నిరంకుశంగా, జు చా ర్ డా ని
 భిన్నంగా, హృదయ అను సుచ్చేది
 వున్నది. వికలహృదయము, మానవత్వ
 నిష్ఠాపూరిత దృక్పథము వుండాలిగాని, వున్న
 పదవి అభివేష సరిహద్దుగా

విద్యుదు నడు కోర్టులో
 A. S. No. 70 of 1958.
 కోర్టు నిర్ణయము — జరిగినది.
 అక్కిరాసి రామకృష్ణ కృష్ణమూర్తి — ప్రతివాదు.
 To (1) కోర్టు నిర్ణయము కోర్టు అనుమతి (2)
 నిర్ణయమును బట్టి దీనిని — కోర్టు నిర్ణయమును
 పై జరిగిన 10-3-1958 తేదీ వాయిదా
 పేర్కొన్నది. ఏమి నిర్ణయము అలాగే దీనిని
 కోర్టులో అనుమతి నిర్ణయము.
 — D. T. పరివాదకుడు — జరిగినది.

[illegible]

ఇందులో అర్ధం రావిన కలింపు రూ. 600/
అయినచును లాబిడి 0-4-53 వేదిన కా-
వేరిల 1, 2 క్రతినాడు రూ. 1000/- అ-
క్రాయింబియిచ్చిన మాపుదావయం కాకీ
లాబిడి రోగము చేయవలెను.

—నిట్లుగానూ చారామలరావు-వాడితప్పులే

సుఖ జీవనానికీ
కొలకం అధిక ఉత్పత్తి

మీ దేశంలో సమబుద్ధులవగలిగే వస్తువులు, పోకర్తాకృతి మీ సులలితవం అభావనలి ఉండుంది. పారిశ్రామిక కాలం, రహదారికీత్యుల పారిమంజరీవేనాని. ప్రధానక అమృతవం పాతాళం. స్వేచ్ఛ సత్వత్తి అంత స్వేచ్ఛ వేతనాదా, అధిక రేరదాను.

- క్రమ శిక్షా నూత్రాలు అవలంబించడం మిక్స, మి ప్రెస్ క్రమకూ, మి డోనికీ కూడా ప్రయోజనకరంగా ఉంటుంది.
- పనిలో జాప్యం, నమ్మేలు కల్పడం మానుకోండి.
- తొలి పనిచారితే సహకార భావం పెంపొందించుకోండి.
- శాంతియుత వర్తనల ద్వారా వివాదాలు పరిష్కరించుకోండి.
- అధికత్వబ్ది ఆశయాలు సాధించువేదాన పనిచేయండి.
- మికు అధించే అదనపు బాధ్యం, దోసమేలు భారక ప్రభుత్వంవారి పిన్న మొత్తాల పొదుపు పథకంలో ముడుపు పెట్టండి. ఆది మిక్స, మి డోనికీ కూడా క్రమకరం.

ప్రణాళికకు సహకార మివ్వండి—
మీ పోలకు మీరు కృషి చేయండి!

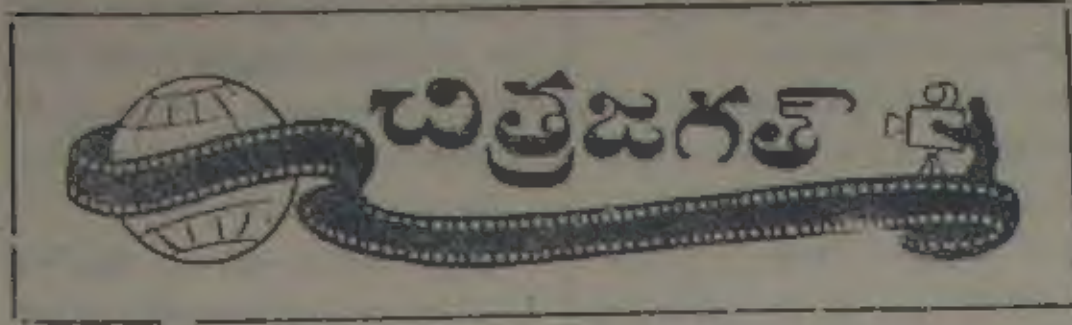
3. N. A. రాజారావు, కవిశిల్పి శాస్త్రజ్ఞుడు

1900

అట్టి మామ అప్పుడా పట్టనం ముఖ్యము
గామీమధ్య పట్టనం పట్టనా పట్టన
చెట్టుగా పట్టినదిగాని పట్టినదిగాని పట్టినదిగాని
అని పట్టినదిగాని పట్టినదిగాని పట్టినదిగాని
—అంబ 10 వ పట్టన

మహాబలి నృసింహ (మహాబలి) కథలు శ్రీకృష్ణ ప్రాసంగికం. పేజీ ౧-౧౨ వరకు. పేజీ ౧౩.

ಕಾಗ್ಯವು ಏನಿರುವುದು ಪಾಠ್ಯವು
ಜಿರಿ ಇವರಿಗಾಂವಿ ಸುಜಿತವು ಪುಸ್ತಕ
ವ್ಯಯವು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ (ಪ್ರಾಚೀನ)
ಶಿಕ್ಷಣವು ಶಿಕ್ಷಣ ಅಥವಾ ಅಧ್ಯಯನವು
ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಅಥವಾ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ
ಅಥವಾ ಅಥವಾ ಅಥವಾ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ
ಕಾಂಕ್ಷೆಯು ಪಾಠ್ಯವು ಅಥವಾ ಅಥವಾ
ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಅಥವಾ ಅಥವಾ

కేసలం కాలక్షేప చిత్రం 'జింబో'

వనరాజ్ పూర్ అనే ఒక ఊరికి వదిమిల్ల దూరంలో ఒక అడవి వుంది. ఆ అడవిలో చూడూలు జంతువులు, కొండలతో పాటు, ఇంగ్లీష్ సినిమాల్లో క్లిష్టమైన పూర్వపునని చెప్పిచూపించే రకం భవనంలా వుంటూ, అరణ్యమంతా ఏలూరూ మాయ అని ఒక రాణి వుండేది. ఆ రాణికి కలవల్సిందిన సుందర అనే ఒక అడవి, కేసలం రాజులను ప్రేమించే ఒక రాజగురువు, తన్ని చేరినట్లే ఆరాధించే అరణ్యజనులు వున్నారు. కాని రాణికి కలవల్సింది ఏవరికైనా తెలిసిపోయింది. అది ఏ సినిమావల్లగా తెలిసి, వరసగా ఒక అడవిని రానన్న సినిమాల్లో కేసలం రాజులకు తెలుసుకుని భవనాల్లోకి కట్టింది. కేసలం రాజులను కాదోలు భయం వుండేది. అందుకే కేసలం భయం వల్ల ఎవరినో చ్చివా వాళ్లని చంపేస్తుండేది.

ఇలా ఎంతకాలమైనా కడవిలోనే ఉండిపోయాడు. మనమెంతెంతమీద తెలుగుమాట్లాడే బాబూకా ఇంతవరకు కనిపించలేదని, ఆ బాబూ వూర్తి చేసేందుకు వాడియో బ్రదర్స్ వాడు వూరు కోన్నాడు. అమీదల వల్ల వచ్చి అనే ఒక ప్రాధాన్య భార్యపుత్ర పేరుతోగా ఒక దేహానికి ఎక్కించి పీసాలు, గొట్టాలు, పెట్టు ట్యూబులు బోలెడన్ని ఇచ్చి ఆడ వుల్లలోకి ప్రయాణం కట్టిందాడు. ఆయన ఒక అడవిలో దిగి, అందులో ఒక ఇల్లు కట్టుకొని దాని బయట ఒక బోర్డు కట్టించి ముసలివార్యుని పడుచువార్యుని చేసేందుకు, పడుచువార్యుని అలానే ఉంచేందుకు ఒక మంచం కలదు. చేయడంకోసం ప్రయత్నం మొదలు పెట్టి, పదిహేనేళ్లు దాన్ని పోగొంది, అప్పుడో బాబు ఆ మంచం ను కట్టించాడు. అది కలకత్తాలో అన్నగారికి ఉత్తరం గీతే, కేసలం ప్రయాణం, పాపాన్ని సర్దుచుని భార్యకు చెప్పాడు.

అలా ఆయన కలకత్తా వచ్చేసి ఆ మంచం అమ్మకాని ద్వారా పంపించుకొంటూ ఉంటే ఏమయ్యేదో కాని, బహిష్కరణ అనే ఒక అడవి, ఆ అడవిలో జంతువులను కేసలం వల్లనే కట్టి, కట్టి తీసుకు పోతూ దారిలో వాటిని తీసుకొస్తున్నవారైనా వాకాపించిలా పెడుతూ చిత్రానికి విలకగా కలవల్సింది ప్రేమించుకొంటాడు. యాక నలు భరించలేక ఒక అడవినుండి బాబు ఏవే స్త్రీయూ చూడాలి అని వరసగా బోనుల్లోని జంతువులన్నింటినీ విడిచిపెడతాడు. అది చిత్ర గుప్త సంగీతానికి కేసలం భూమిలోవులను తోడు చేసి పోలంతా మోగిస్తూ నువ్వులనిదికి వెళ్తా. ఒక పులి అడవిలోపాడ కన్నులొకా చూకుంది. ఇంకొకటి తెలుగును విడిచిపెట్టి ప్రాధాన్యతో పోలి ఆయన్ను చంపేస్తుంది. ఈ బాబూలు జంతువులందరినీ తెలుసుకొని నిగదచ్చి ప్రాధాన్య భార్య దుఃఖిస్తుంటే ప్రాధాన్య కోరుకుతో పాపా తెలుగు కాస్త ఎగిరిపోయింది.

మధుమా అని కలకత్తా వ్రాయడం పెట్టు కొని బయలుదేర వోతుంటే నచ్చిన యా అవాంతరాని ప్రాధాన్య భార్యకు మదిపోయింది. అంతటితో ఆమె అడవిలో అంత గానమై పోయింది. కేసలం అప్పుడప్పుడు చిత్రాగర్త పిలిపించిపెట్టుకు చూస్తూ వచ్చి కనిపించి పోతుంటుంది.

ఇది జరిగిన పదిహేనేళ్లకు ప్రాధాన్య అమ్మ య్యకి కేసలం కన్నులు కోరుకుని తెలుగుని బుద్ధిపట్టి, పెట్టుకుకుకు కలవల్సింది తెలుగుని పంపాకో వూర్తుకు వస్తాడు. ఈ కది పాదేళ్లలో ప్రాధాన్య కోరుకు, జంబో అని పేరుపెట్టుకొని, ఒక అడవిలో కోరుకుతో, సింహాలతో, పీనుగులతో పెరిగి, రోజూ గడ్డం మీసాలు గీళ్లుంటూ, ప్రాధాన్య మాత్రం చక్కగా పెంచుకొని, అడవిజంతువులను పెం తీసుకొని పెట్టి మాయాచేసి రాత్రిం లో 'చార్లర్ బ్రదర్స్' కల్పిస్తుంటాడు. రాణి కూడా సినిమా నియమానుసారంగా అరన్న ప్రేమించేస్తుంది.

మాటల మధ్యలో జంబో ఒంటిమీద ఒక అమూల్య రహస్యం వుందని తెలిసి బహు ప్రసాద లీల, వాళ్ల మామయ్యతో పాటు కలసి అడవికి బయలుదేరుతాడు. అడవిలో ఆ పార్టీని అడవిమనుషులు చంపబోలే కంబో వచ్చి వాళ్లని రప్పిస్తాడు. కర్నాట ఒక అడవిలో ప్రసాద లీల 'కలబి' ప్రేమగా మార్చి బోతుంటే మల్లవచ్చి బహుప్రసాదను తెలు కలు వింగ్లాట్టి లీల పెట్టుకోవోయి తిన్నా. ట్లో వుంచుకొంటాడు. లీల ఏమయిపోయిందో అని వాళ్ల మామయ్య వెతుకుతుంటే ఆమె అడవిలో జంబోకి మృతయోన్నయ్యిందే, దాంతో కేసలం, దేవమా తెలికాగా, వాగిరి కపు మధులను తీసేసి, జంబోయి మూడి యాలవాళ్లు అర్ధిగిస్తే కాని దోంగిని జంగ్లడ్రస్ తీసుకొని తిరుగుతుంటుంది. కాస్త 'టూర్ జూకాన్ని' కూడా తీసుకొంటుంది. ప్రేమలో ఉద్ధరించుకొంటాడు. పదకోసం నివసించగా పెరిగి పోతుంది. ఈ ప్రయయాన్ని విడిచిపెట్టుకుడదని లీల కేసలం గానే మాయాచేసి బంటు సుందర కొండలు అడవి మనుషులను పెంతుకొచ్చి జి.బోయి ఎత్తుకు పోతాడు. అక్కడ అరన్న కేసలం ప్రేమ కోరిక పోయినా, కేసలం అతనికి రావచ్చేమోని మాయాచేసి ప్రయత్నించి, కాతే వని తెలుగుకొని, లీలకు లిక్విడేట్ చేయడానికి ప్రయత్నాలు మొదలుపెడుతుంది. కాని జంబో అడ్డుకడి ఏనుగులను పిలిపించి లీలా మాయ పంపాబాన్ని ముగిస్తుందే, లీలను పెంతుకొని అడవిలోకి పెట్టుకోతాడు. లీలను ఆపాలని ముందు ప్రయత్నించినా ఆమె చెప్పిన హిరణ్మయిని చేసేదిలేక వాళ్ల మామయ్య కలకత్తా వెళ్లిపోతాడు. జంబో లిక్వి బహుప్రసాదాని పిస్తూనే వుంటాడు. బహుప్రసాదను జంబో 'కాత' పెట్టుకుంటే ఒక గొడవదేరకా కా తినుతుంది. అక్కడే అరన్న వల్లమన్న ఆ గాథలలో తడి పోతాడు.

ఈ మొదటి 'కేసలం' కథల తెలుగు లంగిల్ చిత్రాన్ని 'వాడియో బ్రదర్స్' వారు కలదు చేపాడు. యందు హిందీలో తీసిన యా చిత్రంలోని మహాన్ ఫిలిం ను టర్లో (లి) గారు మాటలు పాటలు తెలుగులోగా, లీలగా చిత్ర, మాయగా కృష్ణమూర్తి, జంబోగా అబాద్ వదిందాడు. అబాద్ చరిత్రకట్టాల్లగానే కేసలం కేసలం బాబూకి కలదు అడవిలో పెడలోకం అని పిలవబడే వదిందాడు. చిత్రానికి చిత్రగుప్త మార్చిన సంగీతం పోయినా వుంది. కేసలం మూడు పాటలకు (19) గారి పాపాల్లం భావులగా వుంది.

బిటికెలువారే వెళ్లకొనింది అడవి జంతువుల 'కేసలం' తీసిన జంతువుల సలహా, మనుషులను తీసిన పెట్టుకులు వాటికి ఎవరో తీసుకుంటూ పరిగెత్తిస్తే. ఆ బాబు 'డిస్కర్స్' చేయడానికి వచ్చిన ఏ కు గల చాలా బాగ్లర్లగా, ఎవరు బాధపడకుండా మనుషులు కేసలం కల్పించే ఎక్కడడకాలో అన్నట్లు చక్కగా గుండ్రంగా పరిగెత్తాయి. ఎవరో ఒక అడవిలో అడ్డువస్తే పాపం ఒకేమగ కొండంతో అతన్ని ఎత్తుకొని ప్రమాదంమంది రిగించిందికూడాను. ఇక 'కాత' చేయని మనిషేడు. టూర్ దాన్స్ మొదలుకొని చైర్ తొక్కడంతా బోలెడన్ని కనులు చేసింది. ఒకసారి మూడుచక్రాల చైర్ మీద పర్యాణం మొదలుపెట్టి, కేంద్రచక్రాల చైర్ మీద గన్యుస్ సంగీతం చేసింది.

ని మర్చి పట్టి తో గాతం దాచాస్తే, పాపాల్ల కేర్తుకుని మూడుగంటల సేపు గాతే పోయింది యా విక్రం.

పంచాంగం

నిమ్మగడ్డ వేంకటేశ్వరశాస్త్రి

ముహూర్తములు

మార్చి 1, 5, 6, తేదిలు ముహూర్త దినములు.

ముహూర్తరాత్రి

మార్చి 7 తేది క్రయోదయ కది వారం, మహావిరాట్.

ఫిబ్రవరి తిధి

25 శని వస్త్ర రా. 2-55 గం.వ

మార్చి తిధులు

1. ఆది ఉత్తమి రా. 12-50 గం.వ
2. సోమ ఉత్తమి రా. 9-50 "
3. మంగళ నవమి రా. 7-47 "
4. బుధ దశమి సా. 6-00 "
5. గురు ఏకాదశి సా. 4-38 "
6. శుక్ర ద్వాదశి మ. 3-41 "

గురువార మునిసిపాలిటీవారి వేలము నోటిసు

గురువార మునిసిపాలిటీ తాలూకా బజార్ ప్రా.డు, మార్కెటు, స్టాట్యుసామం. బండ్ల దొడ్డి వల్లె రాలయంను యథామూల వ మూలు చేతుకొని మార్కెట్టూ. బజార్ ప్రా.డులోని కొట్లకు గుర్తేక తీసుకొని మార్కెట్టూ 1-4-59 తేదినుండి 3 పల్లెలకు బహిరింగ ముగా గురువార మునిసిపల్ అఫీసునుండి 4-3-1959 తేది ఉపయమ 9 గంటలకు యలమ కేయబడును.

సవార్ చాన్సు పోడిఫికేషన్ పరిశ్రమలకు లోబడి కేయమూటలో పాస్ పాపలయకు. ఇతర విషయముల మునిసిపల్ అఫీసునుండి కని చేయి కావలెనా తెలుసుకొనవచ్చును. 19.2.59. — కే ము చే నడు.

జమీనరీతు చందా

1. సందర్శనమునకు తా. 10-0-0
6. రెంటు తా. 5-0-0
- విడి కిరీ తా. 0-3-0

ప్రకటన

యందున్న యాచియ్యంకి తెలియజేయడ మేమనగా: పెద్దాచియ్యం, కావలి గామం కాపురములన్నూ, గాన భర్త గానైతే కేలు గాదంతేట్లే రామబ్రహ్మణ్యంగానే ప్రధమ భార్యవల్ల (1) పెదవెంటిటకుర్చురావు (2) దివెంటిటకుర్చురావు అను యిద్దరు కుమారు లున్నా, వెంటిటకుర్చురావు అను కుమార్తె యున్నా కలిగితమనరి, ప్రధమభార్య చని పోయినందున, నన్ను ద్వితీయవివాహముచేయి కున్నాడు. వారి కాయండు వెంటిటకుర్చు మంబలమ కుమార్తెయున్నా, వెంటిట కుమ్మ సరళింహస్వామి అను కుమారుడున్నా బర్మిం దికారు. మేమందరూ కాయండుకుంబంబల ముగా వున్నప్పుడు వాళ్ల కేలు గామముల మ్మగ్గయగుగాను కేసలం రాజు యాచిరాద్రిం గురించి ఏలాంటి వ్రాతలు వ్రాయక, అతని మొంటుచేయక (Intestate) గా 1-9-1957 తేదిన చనిపోయినాడు. వారు మరణించిన కొందికాయములే వారి ప్రధమభార్య సంతరి యగు (1) పెదవెంటిటకుర్చురావు, దివెంటిట కుర్చురావు, వెంటిటకుర్చురావు యున్నా (2) నేను - వా రిద్దరున్నూ ఆలయదాగా కాపురములుంటుండివామ. వా భర్త కేలు రామబ్రహ్మణ్యంగాను బోతులకు ఇవ్వవల సిన ఋణములనుగరించి, మధ్యవర్తుల సహా ప్రకారం వారితాలాక ఎట్టేటునే సంబంధం చిన కొండెర్ రావులకు విక్రయించి వలములను చుప్తగా పెల్లించివున్నాము. యింకా వా యంటు కుటుంబానికి సంబంధించి యింకామే లేమిన్నీ లేవు.

మేమ కాయండు గా వుండులకు వివిలపడ వండున మధ్యవర్తులు, యెవరి స్త్రీ భవం సంకారములు వాడు తీసుకొనేటటుల ఏర్పా టుచేసియుచ్చి, యా కుటుంబానికిగల పెండికా మామలు, పశుకలంబోమామలు, గృహలోప కరిణములు వల్ల రావరావలంబు మా భాగ వామామనాల ప్రకారం పంచియుచ్చియుచు మేము భర్త్యేక ప్రత్యేకముగా కాపురములు చేయుచున్నాము. మేమందరూ విభాగములం బుల్లలమై వున్నామేగాని కాయండు కుటుం బుల్లలముగాము. యా కుటుంబానికిగల ఇచ్చమ మధ్యవర్తులు ప్రేమ మొనరుంపురా నిర్ణయించి లాట్టుతేసివున్నా కేగాని పంపకము చేయలేదు. భూములు, భార్యల మూలగాదా పంచలేదు. ఇట్టి పరిస్థితులలో మాలో ఎవరైనా, ఏ విధ మైన వ్యాపారములు చేసినను, చేస్తున్నమా వాటి లాభోష్టములతోగాని - లోకుల వద్ద ఎత్తుడైన గాని దుణుములుచేసినను, చేయబోవు దుణుములుగాని కాయండుకుటుంబానికి పంబు గ్గము లేదు. యెవరిచేతుతో దరి పేరి వారే కాపురమై భవంబోవలెను.

యా కొంతకాలముగా అడ్డుకుండువాని యిద్దరినీ పాపాగణమున్నా, భూముల పు పాయములున్నూ, లోకులవల్ల మా కిటుంబా నికి రావలసిన ప్రాంతములూ కాతేగాని. ఆయింక దస్తావేజుకాతేగాని మాకు సంబంధించి వింతవరకు మాకు చెల్లించి కాస్తల పర్మితులును రిగితులు పోగుచుండి పరిపని తెలుపడమనెడి. ఇట్లు.

— గాదంతేట్లే అట్టి రాయారమ్మ. కావలి, 10-2-59.

